Kystvandrådenes betydning i vandforvaltningen og den fremtidige rolle

Morten Graversgaard
Department of Agroecology, Aarhus University
28. oktober 2026

Hovedpointer og program

Mine hovedpointer

Lokal viden kan kvalificere beslutninger om vandmiljøet.

Bidrag kræver en modtager og en faglig tilbagemelding.

Rådene kunne med fordel kobles tættere til vandplaner og trepartens gennemførelse.

Jeg tager jer gennem

1. Kort forhistorie
2. Eksempler fra rådene
3. Fremtidig rolle i vandforvaltningen

Udvalgte eksempler i dag

Evaluering af de 17 kystvandråd kommer i 2027 og 2028

Kystvandrådenes forhistorie

2014–20	2021	2023	2024	2025–27
Vandråd	**Landbrugsaftale**	**4 kystvandråd**	**Grøn trepart**	**17 kystvandråd**
Lokale bidrag til planer for vandløb	Lokale analyser besluttes	Alternative veje til målopfyldelse undersøges	Fortsættelse og udvidelse aftales	4 videreførte og 13 nye råd

Erfaring fra tidligere evaluering: Lokal viden kræver en tydelig opgave og en modtager.

Vandforvaltningen kræver samspil på tværs

Sammenhængen mellem vandplanlægning og arealomlægning

Vandområdeplaner
Statslige miljømål og indsatsprogrammer

Omlægningsplaner
Lokale treparter udarbejder.
Kommunalbestyrelser principvedtager.

Konkrete projekter
Myndigheder, projektejere og lodsejere

Kystvandråd
Lokale analyser
og rådgivning

Vandforvaltningen rummer også spildevand, vandløb, søer og grundvand.

Nærå Strand: lokal viden rejser nye spørgsmål

Møde 25. november 2025

Analysegrundlag

Måleprogram og oplandsafgrænsning forelægges rådet

→

Lokale observationer

Lokal viden og spørgsmål til oplandsafgrænsningen

→

Aftalt opfølgning

Indsamling af pumpedata og afklaring af behovet for et fagligt møde

Et dokumenteret bidrag til det videre faglige arbejde

Nærå Strand, referat 25.11.2025, pkt. 2, s. 2–3. Referat dateret 09.12.2025.

Lillebælt/Fyn: forslag om Fast Track-vådområder

20. april 2026: Rådet tilslutter sig sit fælles bidrag til VP4

Samlede ansøgninger

Flere mindre vådområder i én ansøgning

Fælles puljemidler

Finansiering på tværs af projekter

Kortere myndighedsproces

Lettere at udbrede Fast Track

Rådet gør behovet for ændrede regler og finansiering konkret.

Referatet dokumenterer rådets anbefaling.
Det dokumenterer ikke statslig godkendelse.

Lillebælt/Fyn, referat 20.04.2026, pkt. 4, s. 2–3.
Alternativt indsatsprogram 2026, anbefalinger s. 3 og dokumentationens afgrænsning s. 4–5.

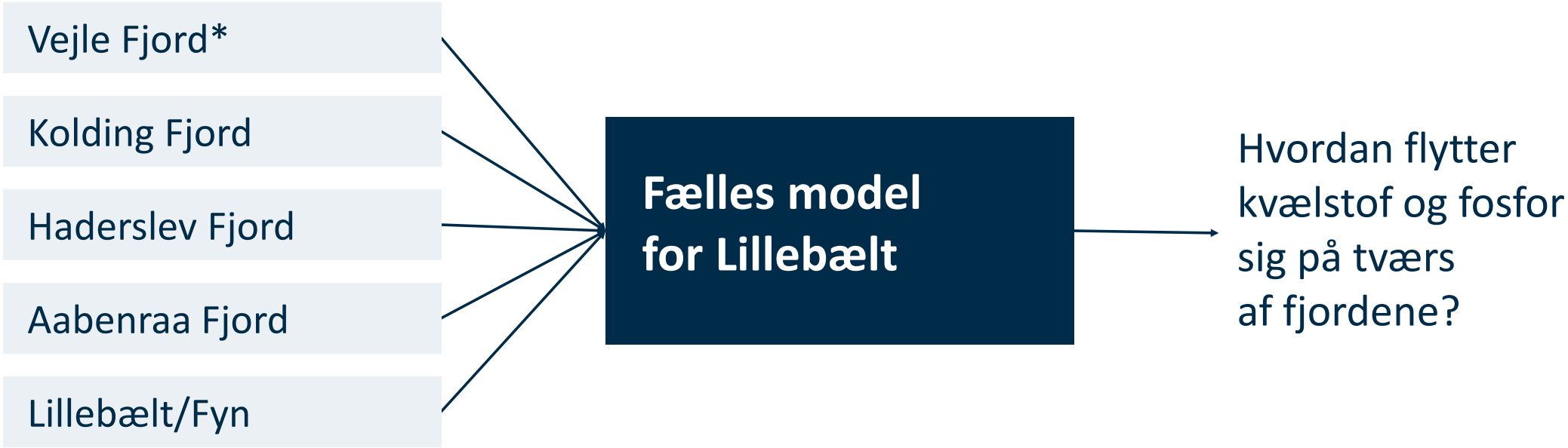
Rådene kan også revidere deres anbefalinger

Råd	Beslutning om anbefalinger	Begrundelse i referatet
Ringkøbing Fjord 13. maj 2026	Lader anbefalingen fra 2023 om ålegræsudplantning bortfalde	God vækst af havgræsser
Vejle Fjord 11. maj 2026	Afleverer anbefalinger frem for et alternativt indsatsprogram	Rådet har ikke fagligt understøttede alternativer at byde ind med

At ændre eller afgrænse et forslag er også et fagligt resultat.

Ringkøbing Fjord: referat 13.05.2026, ad 2b, s. 3.
Vejle Fjord: referat 11.05.2026, referatets pkt. 4, beslutning s. 5.

Fem råd deltager i en fælles Lillebæltsmodel

Vejle 13.01.2026, pkt. 5, s. 2–3. Kolding 21.05.2026, pkt. 2e, s. 3.
Lillebælt/Fyn 20.04.2026, pkt. 5, s. 3 og 11.06.2026, pkt. 1, s. 1–2.

Rådenes viden har to steder at få betydning

Et fagligt bidrag skal have en tydelig modtager

VANDOMRÅDEPLANER

Kan lokale analyser kvalificere det nationale grundlag?

SGAV: kvalitetssikring, tværgående opsamling og høring.

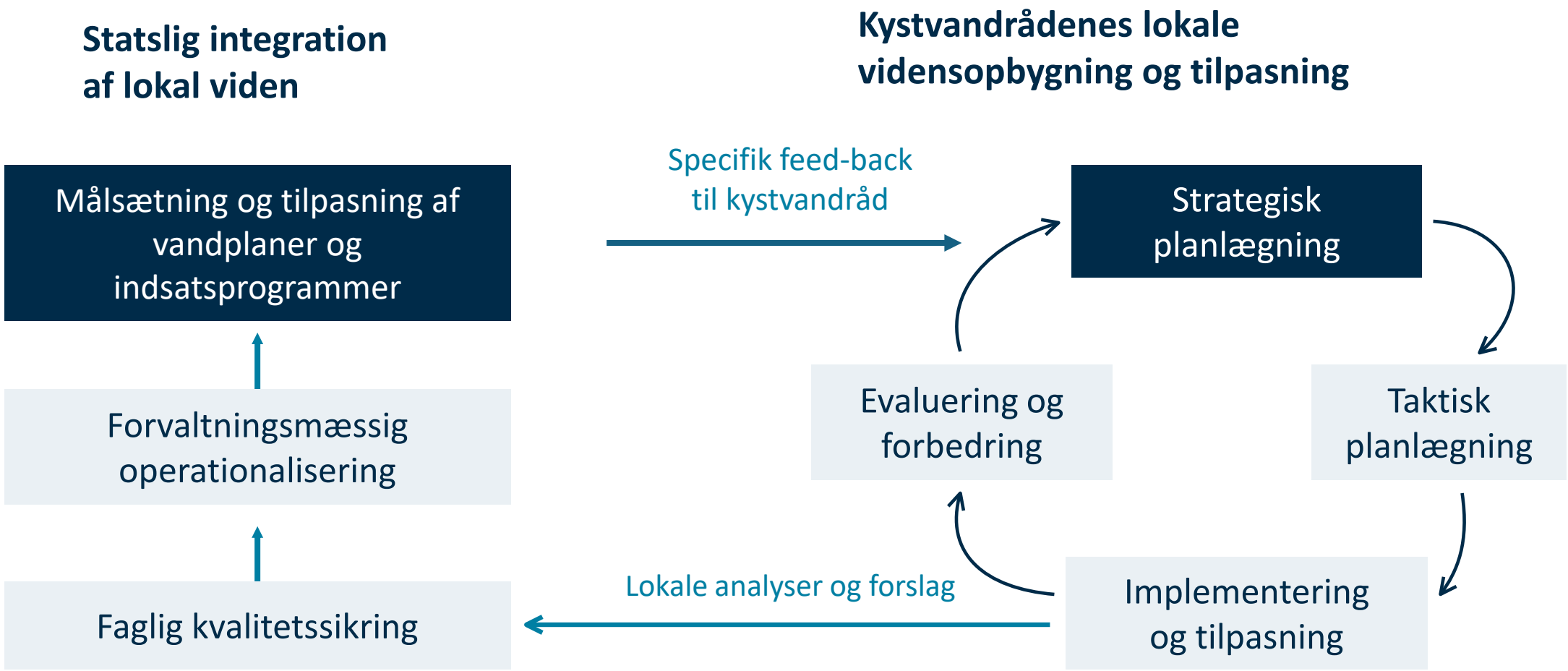
OMLÆGNINGSPLANER

Kan den lokale viden hjælpe treparten med at prioritere?

Treparter og kommuner: prioritering og projektmodning.

Forslag: et begrundet svar til hvert råd om anvendelsen af dets bidrag.

Model for integration af viden fra kystvandrådene

Graversgaard, Vejre og Madsen, 2026.

En fremtidig rolle med et tydeligt mandat

Forslag til organisering efter 2027

Ind i vandområdeplanerne	Hvert fagligt bidrag får en vurdering, en begrundelse og en navngiven modtager.
Tæt på gennemførelsen	Lokal viden kvalificerer trepartens prioriteringer. Råd og myndigheder aftaler arbejdsdelingen.
Tilbage til næste planrunde	Erfaringer fra projekter og miljøopfølgning føres tilbage til analyser og planlægning.

Kystvandrådenes betydning ligger i forbindelsen mellem viden, beslutninger og handling.

Den forbindelse skal have en ansvarlig modtager
og en synlig tilbagemelding.

Kan vi følge rådenes bidrag hele vejen?

En omlægningsplan skal kunne blive til projekter

Planlægningskapacitet og implementeringskapacitet er forskellige

01 → 02 → 03 → 04

Plan og projektskitse

Muligheder, placering og beregnede effekter

Aftaler og projektmodning

Lodsejere, økonomi, tilladelser og ansvar

Gennemført projekt

Anlæg og drift på konkrete arealer

Opfølgning på miljøet

Målinger og faglig vurdering af effekt

Kystvandrådet kan bidrage med viden og læring gennem forløbet.